

Fysisk funktionsförmåga och folkhälsa

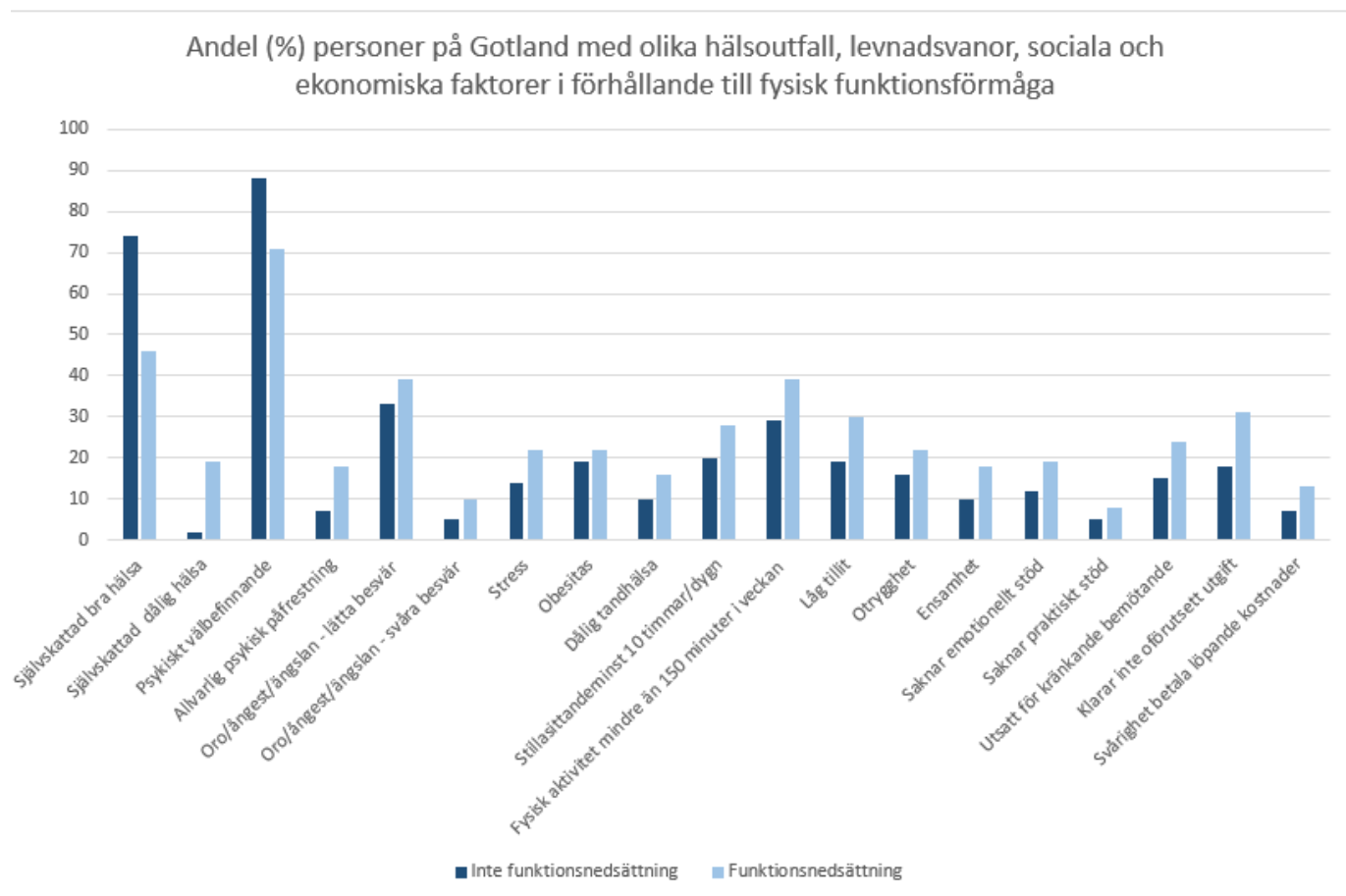
Samband mellan fysisk funktionsförmåga och hälsa, levnadsvanor, sociala och ekonomiska faktorer i befolkningen på Gotland (16-84 år).

Slutsats

Sammanfattningsvis visar statistiken, på gruppnivå, att personer med fysisk funktionsnedsättning på Gotland har sämre *självupplevd hälsa*, *lägre psykiskt välbefinnande* och högre nivåer, stress, oro och ångest jämfört med personer utan funktionsnedsättning. Även förekomst av allvarig psykisk påfrestning, obesitas och självupplevd dålig tandhälsa är vanligare bland personer med funktionsnedsättning. Statistiken tyder vidare på att personer med funktionsnedsättning generellt har svårare sociala förutsättningar, inklusive lägre tillit till andra personer och större utsatthet för ensamhet och utsatthet för kränkande bemötande. Även låg fysisk aktivitet och stillasittande är vanligare bland personer med fysisk funktionsnedsättning än bland personer utan funktionsnedsättning. Avseende ekonomiska förutsättningar finns det tydliga skillnader mellan gruppen utan fysisk funktionsnedsättning och gruppen med funktionsnedsättning, till nackdel för den senare gruppen.

Sammanfattningen bygger på regionala resultat för Gotland från Folkhälsoenkäten Hälsa på Lika Villkor 2024 (medelvärde 2022 och 2024).

Diagrammet nedan visar exempel på andel personer med olika hälsoutfall, levnadsvanor, sociala och ekonomiska faktorer i gruppen utan fysisk funktionsnedsättning och gruppen med fysisk funktionsnedsättning.

Källa: Hälsa på Lika Villkor 2024. Observera att små skillnader, under 3 procentenheter, kan bero på slumpen eftersom undersökningen bygger på ett urval av cirka 2000 enkätsvar.

Funktionsförmåga och hälsa

Personer utan fysisk funktionsnedsättning rapporterar i större utsträckning *självpupplevd bra hälsa* (74%) jämfört med personer med funktionsnedsättning (46%). Andelen som upplever *självpupplevd dålig hälsa* är också högre bland personer med funktionsnedsättning (19%) jämfört bland personer utan funktionsnedsättning (2%).

Psykiskt välbefinnande är vanligare bland personer utan funktionsnedsättning medan *alvarlig psykisk påfrestning* och olika former av *oro*, *ångest* och *stress* är mer förekommande bland personer med funktionsnedsättning. Andelen personer med *övervikt* skiljer sig inte mellan grupperna med och utan fysisk funktionsförmåga. Däremot är *fobesitas* vanligare bland personer med funktionsnedsättning (22%) än bland personer utan funktionsnedsättning (19%). *Dålig tandhälsa* rapporteras också oftare av personer med funktionsnedsättning (16%) än av personer utan funktionsnedsättning (10%).

Funktionsförmåga och levnadsvanor

På gruppnivå är *stillasittande* vanligare bland personer med fysisk funktionsnedsättning (28%) än bland personer utan funktionsnedsättning (20%). Även *fysisk aktivitet mindre än 150 minuter per vecka* är vanligare bland personer med funktionsnedsättning, 39% mot 29% bland personer utan funktionsnedsättning. Bruket av *tobaksrök* är något högre bland personer med nedsatt funktionsförmåga (5%) jämfört med bland personer utan funktionsnedsättning (4%).

Funktionsförmåga, sociala och ekonomiska faktorer

Personer med fysisk funktionsnedsättning rapporterar i högre grad *låg tillit* till andra personer (30%) jämfört med personer utan funktionsnedsättning (19%). Motsvarande mönster finns för *otrygghet* (22% med funktionsnedsättning, 16% utan funktionsnedsättning) och *ensambet* (18% med funktionsnedsättning, 10% utan funktionsnedsättning). Det är också vanligare att personer med fysisk funktionsnedsättning upplever *brist på emotionellt och praktiskt stöd*, och *kränkande bemötande* jämfört med personer utan funktionsnedsättning. Vidare är det också vanligare att personer med funktionsnedsättning (31%) uppger att de *inte skulle klara av en oförutsedd utgift* på 14 000 kronor än att personer med utan funktionsförmåga (18%) anger det. Totalt anger 13% av personer med funktionsnedsättning att de *inte kunna täcka sina löpande kostnader* flera gånger under de senaste 12 månaderna, medan 7% av personer utan funktionsnedsättning uppger samma sak.